

حیات

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف ائمینلیک یاشده کی دائره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

نومبرسی هر برده 15 فرورده .

سنه لکی پوسته ایله 7,5 لیرا .
(جنی مملکتلر ایچین 7,5 دولار) .

ابوت اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزیدر .

هیانه و ائمه هیانه ... دنیاه دها هرور هیانه قاتالم ...

- نیجه -

4 نجی جلد

آنقره ، 31 مایس ، 1928

صافی : 79

مجموعه مز ، بوسنه نك قزبانه بايرامی عزیز قارنلرینه تبریک ابدركه كنجلك و مملكت ایچین سعادت نمبارینی تکرار ابدور .

کنجلك بولی

مصاحبه

اون دو قوزنجی عصرده کی فکر جریانلری
وبالخاصه فرانسز ادیبیاتک صوک صفحه لری
آز چوق بیلن بر قارئک هیچده مجهولی اولمایان
بو سطرلری او قودقن صوکرا ، بردن بره ،
بیلهم ناصل بر توارده ، استقلال حربندن
صوکرا کی « تورکیه » بی خاطر لادم . فی الحقیقه ،
آزاده او قدر بو یوک بکزه بیشر وارکه ، بونلری
کورمه مک ، خاطر لاماق امکلسز کبی ...
بو یوک ظفردن صوکرا ، بوتون « وسطائی »
مؤسسسلردن قور تولارق عصری بر جمعیت
وعصری بردولت قورمق ایچون چالیشان بو کونکی
تورکیه ده ، هرشیدن اول « علم » ، « اختصاص » ،
« اصول » ، قیمت ویرمک ایستیور ؛ مادی ومعنوی
هر ساحه ده یوکسهلمه یی یالکز بوندن بکیور ؛
موجود مؤسسسلرینی بوروخه کوره تنسیق
وتنظیمه ، ویابوذهنیته کوره یکی مؤسسسلر قورمق
چالیشیور . « لایق دولت » ک معارف مؤسسسلرینده
« دینی تلقینلر » ک آرتق یری قالماشدر ؛ بناء علیه
کنجلكک روحنده دینک بر اقدینی بوشلنی
یالکز « علم » له ددل « مفکوره » ایله روده
دولدورمق ، اوکا یکی بر یول چیزمک مجبور تی
قارشیسندنیز . بو کونکی کنجلك ، کندیسنه
مادی ومعنوی ساحه ده یول کوستره چک ،

و « علمک استقباله » قارشى نهایتسز بر ایمان
اویاندریور . « تن ، رونان » ، وبالخاصه بویکی
دینک عادتای پیغمبری اولان « برتلو » ، کنجلك
اوزرنده چوق مؤثر اولیورلر . فی الحقیقه ،
اون دو قوزنجی عصرک مثبت ونظری علم ساحه .
سنده کی اکبویوک ترقیلری ، ۱۸۷۰ دن اولدر ؛
حتی فرانسه ده بیله ، بو ذکر ایتدی کمز عالمک
شخصیتی ، ۱۸۷۰ دن اول پک اعلا تبلر ایتمشدی .
لاکن ، اووقته قدر آنجاق دار بر محیطده حاکم
اولان بو عقیده لر ، مغلوبیتدن صوکرا ، عمومی بر
ایمان حالتی آلپور . او زمانه قدر اکثریا
اسکی عنعنلرک تأثیری آلتنده یاشایان رسمی
مؤسسسلر ، آلمان موده لارینه کوره تنسیق ایدیلیور ؛
آلمانیا ده اولدینی کبی فیلولوژی ، آرکهاولوژی ،
تدقیقاتنه بو یوک بر اهمیت ویریلکه باشلانپور ؛
یعنی ، یکی مؤسسسلر آچیلیور ؛ بوتون بونلر ده ،
اسکیدن اولدینی کبی کله جینلکه ، خیاله ، شخصی
ذوقه ، کهنه عنعنلره دکل ، مثبت وقعه لره ،
اونلرک اصول دائره سنده تحلیل وتصنیفه ، ترکیبنه
چالیشیلیور . خلاصه ، یکی فرانسه یی قورمق
ایچون « مثبت علم » ه استناد ایدیلیور ؛ بوتون
فکر ، فلسفه ، صنعت جریانلری بو یوک تأثیر
آلتنده قالیور ...

کچن کون ، « صوروبون » مدرسسلردن
« دانیل مورنه » نك ، ۱۸۷۰ دن بری فرانسز
ادبیات وفکر عالمده کی جریانلری خلاصه ایدن
یکی بر اثرینی کوزدن کچیریوردم . معاصر
ادبیاتدن بحث ایدرکن ، مورخک ، شخصی
ذوقلرینه وتمایللرینه مغلوب بر منقد وضعیتنه
دوشمه مہسی ، حتی بوتون آرزو واهتملرینه
رغمآ ، چوق مشکلدر . ایشته ، شیمدی به قدر
نشر ایتدیکی اثرلره ، فرانسز ادبیاتی تاریخی
تدقیقاتنده بالخاصه « اصول » اعتباریله ایچه
یکیلکر میدانه کتیره ن بومورخک ، معاصر
ادبیاتی تدقیق مشکلاتی ناصل اقتحامه جا .
ایشدیغنی آکلامق ایستیوردم . یکانه مقصدم بویدی .
ذوقک ومسلكلرک تکاملندن بحث ایدن ایلك
قسمک برنجی بابی ، ۱۸۸۰ تاریخلرینه دوغرو
علمک معنوی نفوذینی ایضاحله باشلاپور ؛
۱۸۷۰ مغلوبیتی ، فرانسه نك متفکر صنفی
آزاسنده دهرین برانتباه اویاندریور ؛ آلمانیا نك
ندن غالب کلدیکی اوزون اوزون آراشیدر .
یورلر ؛ نهایت ، « مکتب خوجاسی » نك ،
ولابور اتوارنده ، کتبخانه سنده چالیشان « عالم » ک
یعنی « علم » ک آلمانلره حربی قازاندردیغنی آکلایورلر .
بو اعتقاد ، فرانسه نك اودور کنجلكکنده « علم » ه

کنجلك تربيہ مندره روحی انسان

زمرہ سی او تمدن چیقیور . آرقداشرله اوپون تمایلی اوک صفحہ کیچور . بو زمانک انموذی خصو . صیتلرندن بری ده ته کنیک مسئله لره قارشی اوپانان علاقہ در .

ایشته کنجلك و صراھقك دوری ، چوجوغی بویله بر روحی حالتده یاقلیور ، و صارصیور . بو روحی صارسینتی ، اولکی زمانلردن چوق فرقی خصوصیتلره دولودر . بونك ایچون دركه کنجلك دورینك باشلانغی « ایکنجی دوغوم » اسمنی آلیور . سپرانغهر ، قیزلرده ۱۳-۱۹ ، ارککارده ۱۴ - ۲۲ یاشی بو دوریه ادخال ایدیور .

بو دورك آنا خطرلنده کی روحی خصوصیتلرندن اك مهی « بنلك كشی » دره [۱] واقعا چوجوقلره بوندن چوق دها اول (آنا شعوری) اوپامشدر . لاکن چوجوق : (بن وارم) حقیقتی ، انجه آله یوب صیق دوغومق مجبورینی دویمور . بونك ایچون ایلك آنا شعوری صاف در ، حالندن ممنون وقناعتکاردر . بوکا مقابل کنجلك « بنلكی » بوس بوتون باشقه تورلور . بوراده نظر « درونه معطف » اولیور ، یعنی کنجه بنلكنه قارشی (ره فله کسیون) باشلیور . کنج کندی ، کندیه مخصوص بر عالم عد ایتمک ، کندی دیگر شیلردن [۱] برلین دارالفنون پروفیسوری سپرانغهر :

کنجلك روحیاتی . ص : ۳۸

شرائطك انضمامیه تمیه ایدیلس جنسیت معامله لری انسانه روحك اعظمی انبساط و طمانینتی دوپورمتی و بونك خصوصی اشراخی طابیتق اعتباریه چوق تریه کار بر واسطه اولابیلر . اساساً بک قابل و خودکام اولان فرد اولا بوشرائطده بر فعله دركه کندنن کچه بیامه نك امکائی و متقابل برحمتک و بره بیله جکی درونی ذوقک قیمتی بوتون موجودیتله تجربه ایده بیلر . معامله جنسیه یی چیرکین و وحشی کوستره ن کندی حقیقی قوام و عملی اولایوب بونك سرسربلك ، زورباتی و یا متقابل علاقه ایله اولایان سافل شکلریدر . کنجلك کده کی حجاب قوتی و ایده ال بر محبت مجلوبیتی ایشه بو عادیلکله قارشی الك طبیعی برانیت ثابته سیدر . معامله جنسیه ایچون لازم کلن مادی و معنوی کمال ایله حقیقی و متقابل برتأثیرت واقع اولمادقچه روحك دوشکونلك عذابندن قورتولاسنه امکان یوقدر . قیزلرده حجابک دها چوق اولماسی حقیقی انتخاب یعنی جنسی اصطفایه خادم اولیور . کنجلك بیلمیلرکه بو طبیعی و کوزهل مقاومت اولنلک جنسی تریه و اصطفالری ایچون بولونماز برواسطه در . اونی هر دویدقچه دها کوزهل و صمیمیتی بر آش آرادقترینی اونو عاملیدرلر .

مصطفی شکیب

یکی تریه نك مژده جیلرندن صاییلان ژان ژاق رومور ، وقتیه امل نامنده کی مشهور اثرنده « بز چوجوقلری طانیورزه . بز اولره آدم کوزیله باقیورزه . آدم اوله دن اول ، بالذات چوجوقلنك نه اولدوغنی تدقیق اتم و آکلامق لازم در » دیهرک چوجوقلغه ، الك طبیعی حقلرینی و بر دیره جک بر جریان اوپاندیرمشدی .

صوک زمانلرده ده : کنجلك ، کندیه مخصوص بر دوردر . کنجلك نه اولدوغنی ، نه کی خصوصیتلری اولدوغنی آراشدیرالم و اوکا حقی ویرلم دیورلر . کنجلك حقی ویرمک ، تریه یی معناسزلدن وغیر طبیعی لکدن قورتارمق و بالنتیجه کنجلكی دها ای یتشیدیرمک در . زیرا الك ای تریه ، طبیعی اولانی ، روح تدقیقنه مستند بولنانی در . روحک خصوصیتلری چیکنه یوب کچمک ، استمدادلری کورلشیدیرمک و شخصیتلری معناسقط و ضررلی برشکلده یتشیدیرمک در .

کنجلك دورینه « ایکنجی دوغوم » اسمی وریلیور . بو ، سببزه ده کیلدر . ۷ یاشنه قدر اولان چوجوقلرده فانزازی حیاتی وضعیته حاکم در . چوجوق ، اساساً ، فانزازی ایله حقیقتی هنوز بربرندن صراحه آیرامیور . بو دور ، بونك ایچون دره ، انسانلنك ماصال و افسانه دوری در . ۸ - ۱۲ یاشنه قدر اولان زمان ، چوق دها ره آلیستیک دره . بودورده اوپونجاقلر ، سه ویلن مخلوقلر

کنجلك دینجه جنسی مناسبنك بو چاغده کی نزاکت و اهمیتنی خاطره کتیرمه مک قابل دکلدر . چوق یازیق که معامله جنسیه یی قارشی بسله ن قابا ویا میستیک تلقیر اونك حقیقی روحیاتی عصرلردنبری اورتوب قابامشدر . چوق کیمسه لر بو معامله یی بسیط و علی العاده بر فعل ظن ایده رلر . فقط دقت و سرسبت مشاهده و تحلیلدن مهجور قالان بو فعل اوله کوروندیکی کی بسیط برایش دکلدر . او ، نه چاقینلرک کولکره چیقاردینی ، نه ده اقتدارسزلرک استخفاف ایله قارشیلادقلری کی اولایوب مادی اولفندن زیاده معنویتدن قوت آلان ، دها دوغروسو اولجه طابلی و خوش بر معاشرت سه نیاتی ایله قایناشوب اولان اجتماعی بر فعلدر . بونده یالکنز بر طرفک رضا و مشارکتی یالکنز نبانی برحیات الله یاشایانلر ایچون کافی کله بیلر . حاوکه او ، متقابل تأثرلرک تعاطیلیه درکه حقیقی حاذبه و کوزهلکنی قازانه بیلر . و آنجق بو سایه ده کیندکجه آرتان قارشولقلی برسرایت اوپانه بیلر . تام بر طمانینت ایکی جنس آراسنده هیچ اولمازسه موقت برنوع تأثری علاقه و برلکده تهییج ایستر . بو شرائط اولمادقچه واقعا سوق طبیعی ایشله تیلش اولورسه ده روحک بو واسطه ایله تریه ایدیله سنه خدمت ایدیلس اولماز . حال بوکه اجتماعی و معنوی

و حریت اوزله یی بویکی شخصیتک برستش ایده جکی معبودلر آرتق اسکیلری دکلدر . وقوف واعتنا ایله تریه ایدیله مزسه مدهش برنانکوز و قورقونج بر سفیه اولابیلر . چونکه هر درلو عنعنوی یاشایشه قارشی عاصی اولوب بالخاصه غربت و آقیریلقره منجذبدر . دوشونملی که عالمه فوجاننده آلیان شفقت و محبت نملرینه مستند اخلاق ، فکر و محاکمه و تجربه ایله قوللنده دکه البته چوق تهسکله ره معروض اولابیلر . اقرنه تحکم اتمک و اولنر آراسنده بدنا تمایز اتمک ایلك کنجلك اجتماعی غرورلرینی تشکیل ایدهر . بونك ایچون درکه بو غروری تمیل ایدهن بوتون اونیفورمه لر کنجلكه بک جاذب کلر .

ایلك کنجلكه باشلایان بوتأثری مختاریت تمایلی قیز و اوغلانلرده باشقه باشقه جلوه لر کوستره رک متوالی رعشه لر ایچنده حیانک کشفه قدار و اریر . بناء علیه کنجلك دیدیکمز چاغ ، انقیادایله استقلال

آراسنده بکن بر تیشمه هربر و مجادله سیر دینه بیلر . بو مجادله ده کنج بر طرفدن جنسی انسیاقنك شدید و ابراملی دعوتلرینی ، دیگر طرفدن روح و بدنیه سنه لرحه آلیشدینی عالمه و محیطنك آرتق کندیسه یابانجیلاشمیه باشلادغنی دویار . فقط هنوز حیاته ضعیف و جاهل اوله سی عالمه رابطه سنی قویاروب آتمغه مانع اولدیغندن حیات کندیسی ایچون برمنشله اولغه یوز طر تار . کنجلك پیتوب توکنمک بیلمه یی مناقشه و مباحثه جیلنی ایشه بو وضعیته دوغار . بونکله برابر بعضی قیز و اوغلانلر بو بودکلری و عالمه اوچاغندن جسملریله آیریلدقلری حالده روحلریله بورادن اصلا قویامازلر . آنا کوكسی و بابانك طابلی ویا آچی سلطه سی روحلرنده بایدار قالارق بونلرک تأثیریه سوق طبیعی بر درلو سرستجه انکشاف ایتدیره منزلر . بو کیلره قلب و ذکانك تام بر اولفونلنی دها کیچ نصیب اولور . اوسلو و عقلی دین کنجلك ایشه بونلردر . بونلردرکه قیز اولسون ، اوغلان اولسون دیگر کنجلك حظلانقلری مادی ذوقلر ، سپور ، قهوه واکنجه حیاتلرندن محنت و انسیاق و محنتک مادی ضرورتلرینه قارشی بک سریع برنفرت قازانغه متبادلرلر . بو حال کنجلك کندی یوواسنی یا پاسندن سوکراده دوام ایده رسه نورمال اولایان بر عصیبت قازانیشمن دیمکدر . بوتون تیبلرده عالمه حیاتی برجهم عذابنه دوز . هله اکثریا کندیلرینی بر اقره ق اوله ن و قوجه لرینه ایلك تاسنده بوتون نفرتلری ایقلاانان بو قبیل کنج قیزلرک عالمه حیاتلری رومانجیلر ایچون بولونماز بر موضوعدر . خولیا و خیال ایچنده بسله نمکدن حظ آلان بوتیلر ایچون مشخص و حقیقی حیات بر عذابدن باشقه برشی دکلدر . خولیا و خیال وقعا بوتون کنجلكی صارار . چونکه بلوغک تولید ایتدیکی جسمانی و ذهنی تحول عظیم ، حواسی فوق العاده شدید و سریع بر حساسیته الفا ایتدیکی کی محیله یی ده ایقلااندیرر . او حالده که رشد چاغنه قدار عقل و منطقک محیله ایله یاریش اتمه سنه امکان یوقدر . فقط بو حال رشدن سوکراده دوام ایده رسه نورمال کک فوق ویا تحتیه دوغرو بر انحراف وار دیمکدر .

**

باشلار . هله لیریک شعرلر یازمق بو دورک کوزه چاربان بر خصوصیتی دره مجازی معنا ایله سویله یلم : بو دورده کرک قیز و کرک ارکک کنجلر ؛ کندی کوره جک و کوستره جک بر آینه یه شدتله احتیاج حس ایدرلر .

کنجک اک قاراقته ریستیک خصوصیتی ، کندی تأمل دن باشقه ، عزت نفس حقدنه کی حساسیتی در : کندی طانیان روح ، طاینمق ، بو بوکلردن و محیطدن صایغی کورمکده ایستر . دونکی چوجوق یاردون ! بو کونکی کنج ؛ (چوجوق !) خطابی قارشیسندن آلینیر . او ، آرتق آدم اولدوغنک حس و تقدیر ایدلسنی ایستر ، کنجک ، بئلکنه قارشی اولان بو حساسیتنه دقت ایدن مرهیلر ، کنجلره چوق ای تاثیر یاپه بیلیرلر . کنجک بوروجی احتیاجی تطمین ایدلرسه ، حساس اولان کنج ، بو بوکلر و مرهیلرک تقدیر اولچولرندن آزاده بر حیات آرامق سوداسنه دوشر . بو بوکلر شهرلرده کورولن قابادایلیق ، سرسریلک و خواردالیق کی خصیلتلر ، بر آزده ، باشقه لری طرفدن صایلمق حسندن متولددر .

بذاته ره فله کسیون و بئلک حساسیتندن سوکرا کنجده کورولن دیگر بر خصوصیتده «سربستی» تمایلی در . بو ، کندی صایدیرمق ایستین عزت نفس حساسیتیه علاقه داردر . کنج ، طبیعتدن ذوق آلدینی ایچون ده کیل ، نه قدر یورودوکی آ کلامق و باشقه لرندن فضله یورویه بیله یکنی کوسترمک هوسیه تزه یاپار و کنج ، سائر خصوصلرده نه یاپارسه ، مطلقا ، کندی یایمق ایستر . کندی حرکتلرینه و ایشلرینه باشقه لرینک مداخله سنی ارزو ایتمز . مکتبلرده ایش پره نسپی و کندی کندی اداره پره نسپی قسماً بو احتیاجه معقول بر جواب ایستین پره نسپلردر .

حریتی هیچه صایانلر ، تریه ایستکلری کنجلری کیزی قیاقلی و حیله کارانه ایشلره تشویق ایتمش اولورلر . حریت اساسنه رعایت ایدلر ، آراضیره معروض قالدقلمی انتظام سزقلردن و قارغه شقللردن اورکده . ملی درلر . « تمایک آنارشیزی » دورنده یاشایان انسانلرله محاط اولدقلمی دوشونن مرهیلر ؛ هرشیثک یرلی یرنده کتمه مسنی ؛ موقت و ضروری بر مسئله عد ایدرک سکونت بوله بیلیرلر .

کنج ، سرت مرهیلرینه قارشی ظاهراً اطاعتکاردر . حقیقت حالده ده کیلدر . اوفعالیتلری مرینک نظارتی ساحه سی خارجه نقل ایتمک مینی حس ایدر . حریت و سربستی تمایلی ؛ مرهیلرک کورمه یه چکی ساحه لرده ایشلمک مجبورینی دویان کنج ، کندی ازلره قارشی صمیمی داوراناماز .

کنجک دورینک آنا خطرلنده کی خصو . صیترلدن ایکنجیسی « تدریجاً بر حیات پلاننک ظهوری » در . بومسلاک اتخانی معناسنه آلمه ملی در . چوجوق ایچون حیات ، یکدیگرینه رابطه سی اولیان آن لردن متشکلدر . چوجوق ذوقدن ذوقه ، علاقه دن علاقه یه قوشارکن عمومی بر شیشه مؤثر اولدوغی شعورینه مالک ده کیلدر .

حال بوکه کنج ، تدریجاً ، بوتونلکده بر خلقه اولدوغنی ، حرکتلرینک بالکنر کندی منحصراً اولدیغنی ادراکه باشلار . کنجده ساکن بر مفکوره و ایامغه

ایستمز . ایشلین عضو ، انکشاف و تکامل ایدر . دماغک جمماً توسع ایشیکی بو دورده ، دماغک حرکتی ضروری بر حاله کیرر . اوزون مدت ناز و نعیم ایچنده بو بوین ، اوزون مدت یورودولمه یین قوجاقده طاشینان ؛ و اوزون زمان ازیلش یوموشاق غذا آلان بر چوجوگک حالی ، یاری کوتوروم ، اولوق در . دماغک کندی کندی نه یوروانی ؛ دماغی نازی بر چوجوق کبی ؛ ایشلمکدن قورقان ، دماغه ؛ نازی بر چوجوق کبی ، حاضر غذا و یرن

کوکلمه باشش باش

دوداقلری بردال آتیش مرجان گبی ؛
باقیشلری معصوم بر هیجان گبی ؛
یورورکن تیره یین اونارین اندامی
پنبه بر گل آچش تازه فدان گبی !
صاچلرنده باغلی عشقک کور دوگومی ...
فرق ایدمه یورم گوزله گوردیگمی ؛
برطاتی رؤیایمی ، برجانلی بو بومی ؟
آلم دو قونویور ، فقط یالان گبی !
قارشیمده دورویور ، رؤیا ده گل گرچک .
سسی بلبلارک آهی گبی تیره ک ؛
حالی اویله نازی ، نازی اویله اورکک ،
اورمانده وچیدن قاچان جیلان گبی !
گوگل ! نه دن بویله کسایدی نفسک ؟
سن که عشق ایشنده براهل خبره ساک !
قورقارم ، بو سودا سنی انجتمه سین ؛
یاشلی گیبساک سن ، اوپک جوان گبی !
یاشی هنوز عشقک آله و سنه سننده ؛
آرار یا قاجق جان او پروانه سننده !
بوسه لر اوزاعش پنبه چکله سننده ،
بی قویار دین بر آرغوان گبی !
مجله گمی واردی ؟ نه یه دوغدک آرکن ؟
باق سن پریشانساک ، او بویله گوزله لکن !
گوگل ! دوشونمده دن آچما صاقین یلکن .
یولاک عمان گبی ، بختک یامان گبی !
آقره . . ۲۱ مایس ۱۹۲۸

مهول ماهر

معناسز - هایدی معللرمز دیله ییم - معللمره قارشی حقلی و طبیعی بر عصیاندر .
کنجک اعتراضلرینه فلسفی سؤالرینه : سرسم !
عقلک ایرمز ! « جوابلری چوق خطالی حرکتلردر . مه تافیزیک مسئله لره قارشی آچیلان بوروجی مجادله ده کنجه یاردم ایتمک ، اونی ملایم و معقول دوشونجه لرله یوموشاق ، اک طبیعی تریه یولی دره . عکس تقدیرده کنج ، روحی حساسیتی کور و کله یه جک دیگر بر طاقم وضعیتلرده قارشیلشه جق اولورسه ، عینی مه تافیزیک ملاحظه لرله اتخاره قدر یورویه بیلیر .
کنج ، مخطرله یازمی ، مکتوبلاشمنی و کندی آکلایان یاشداشلرله دوست اولنی چوق سه و مکه

وانسانلردن آیری بر آله حالده حس ایتمکه باشیور . ۸ - ۱۲ یاشه قدر چوجوقلرده کورومین یالکنرلرک ، بو دورده کندی کوسترمسی ، بو مسئله ایله یقیندن علاقه داردر .

مع مافیله بو خصوصیت تبار ایتمدن اول کنجک روحی ، چوق متحول بر بارومترویی آندیرییور . کونی کوننه ساعتی ساعتنه اوعیان قرار سزقلر ، چالقاتیلر و طاشقینلر چوق وقت کورولن روحی تظاهرلردندر (ماندوس) مرهیلرک روحی اثرنده : « تمایلرک آنارشیزی » ندن بحث ایتمکده در . فی الحقیقه کنجده هیچ بر تمایل مستقر بر حال کوسترمیور . هرشی متادی بر سیالیت حالده در . هرشیته قادر و هرشیثک اوستنده اولوق آرزو و اراده سی ؛ آز زمان سوکرا موقعی ، هیچ بر شی یاپه مه مق مسکینلکنه ترک ایده بیلیر . جوشقون بر حس و هیجان در حال مه لاقولی به چه ور یله بیلیر . خود پینلک وفدا کارلق ؛ اصالت قابلق ؛ آرقداش آرامق و انزویای سه و مک ، اطاعت و سرکشاک ، عینی کنجده قوتلی اوله رق بوله بیلیر .

بو حاللر قارشیسندن مرهیلر چوق زمان شا . شپروب قالیلر و چوق زمان سیکیرلیرلر . حال بوکه بوکا ، کنجک نامنه ، آلابیلدیکنه سه و نیلی بز . بلوغ چاغنک فورطنه لری نه قدر قوتلی و چوق اولورسه کنجک روخنده هرشیته قارشی اوقدر چوق استعداد وار دیمکدر . اساساً کنج کندیسی ده ایچندن کلن بو متحول طوفانک ماهیتی ادرا کدن عاجزدر . کنج ، بالذات کندی بیلمیور و قاورایه میور . بونک ایچوندرکه کنج ایچین ایچین « آ کلاشیلوق تحسری » ایله چیر پینیور .

مرهیلرک ، « سن بر معناسک » ! سوزی و اسنادی کنجک روخنده : « سن بی آکلیه مرهسک ! . . . سنندن چوق ده ا بی آکلایانلر وار » حسنی او یاندیرییور . مع مافیله کنج آ کلاشیلمه مقدن دائماً متأثردر . کنجک بوتون بوروجی تحوللری و بحرانیلری سکونتله قارشیلایان و اونک این طرفلری بولوب کندیته احساس ایدن بر مره یه قارشی کنج ، چوق متشکر و منتقدار قالیر . بویله مرهیلر ، کنجه چوق این تاثیر ایده بیله جک وضعیتده درلر . عکسینی التزام ایدلر ؛ بیلمه یرک ، کنجک روحی ازر و بئلکنده تمیزی مشکل و امکانش عارضه لره سببیت و یره بیلیرلر .

بوتون بو بحرانیله و تبدللره نظراً هر کنجده کندی کوسترن آموزجی بر طاقم تمایلر موجوددر . بونلر « بئلکک لشی » مسئله سیله یقیندن علاقه داردر . بودورده چوجوگک « بئلکی » ایله دیگر « بئلکر » آراسنده قوتلی بر اوچوروم آچیلیور . کنج ، « انسان کندیته مخصوص بر عالم ایش » حقیقتی قوتله حس ایتمکه باشیور . بونک نتیجه سی ، هر شکلده « بذاته ره فله کسیون » در . ایشته عقللق بوندن دوغار . کنجک ره فله کسیونلرنده بر غایه یوقدر . او ، عادتا ، بر قافا و دماغ ادمانی دوری یاشیور . بوکاده سه و نیتمک حقمزدر . طبیعت ، قوتلندیرمک ایستدیکی عضوی ، عاقل بر اراقق

اسماعيل صفا

کنج ټولن شاعر لريژن :

شاعريک ايستانوله کليشي وطنک اک هيچانلي زمانلرینه تصادف اتمه کده در . عبدالعزیزک سفاهت ، مراد خامسک جنت ، قيزيل حميدکده جنات و مامنتلرله مملکتی هرج ومرج ايتديکری ، ايلک مشروطيتک رذيلانه انتريقالرله بوغولديني بيرزمان . . . هنوز اون ، اون بير ياشلرينه کيرن صفا بو منحوس دوره يي « دارالشفا » صيرالرينده علم و ادب تحصيليله کچيرمشدی .

مکتبني پيترمش اولان صفا تلفرافخانه ده کوچوک بير مأموربتله توظيف ايديلميشدی . فقط اونک حساس روحيي بو مأمورتيک تظميندن چوق اوزاقدی . کنج صفا روچينده کيزلي برهيچانک آتشي پارماقلريني دويويور ، حسلي ، صيحاقي بيرامل اون ايچين ايچين غيچيقلايوردی . داها مکتب صيرالرنده ايکن وزن وقافيه نيک ذوقني طادان صفا زماننده استاد کچينه ن سيارک تأثيرلري آلتند . چيرپينيور ، معلم ناجي تک غزلارينه نظيره لر يازماق ، « مجموعه معلم » ک رنگلي قايقلرينده خلقه تقديم اولونان کنج ويبي اسمير آراسينده اسماعيل صفا اسمينکده يازيلديغي کورمک ايچين جان آتبيوردی . نهايت صفا بوأملنه يه تيشمشدی مجموعه معلمک ۲۲ حيزيران ۱۳۰۴ تاريخلي نسخه سنک ماوي رنگلي قابينده :

« فضولي به ساده بير نظيره »

سرلوحه سيله :

« هراولور اولماز کوزه لک ايله مه ز حيران بي سنده بر بوز وارکه مفتون ايله بور هر آن بي »
مطالعلي بر نظيره سي . ناجينک : « اسماعيل صفا تک افندي دييورکه : « مقدمه سيله انتشار ايتيشدی . آرتق اسماعيل صفا ده ناجي پيرولرندن ، ناجي مريد - لرندن اولوشدی . عيني سنه تک ۲۵ مایس نسخه سينده ناجي : « وفا ايله صفا آراسنده بر مشاعره » عنوانيله

« وفا - ألمده ساغر ايسته ريم

ياغده دلبر ايسته ريم

ترانه پرور ايسته ريم

پریمده کلشن اولمالی !

صفا - خماری واری ايسته مه م

اوزون کيدر فی ايسته مه م

خلاصه ، برشی ايسته مه م

فقط کوکل شن اولمالی ! . . .

دييه باشلايان بر مشاعره شعر ايدبيوردی .

آرتق اسماعيل صفا اسمي مطبوعات و حيات عالينده طابعاغه باشلامش براسمدي . کنج شاعر طوتديني يولده کينش آديلرله ايلريله يوردی . ناجي - اکرم مناقشه لرينه شاهد اولوش ، حامدک اوغرا ديني تعريض و تعريض کورمش ، تعريض ايله نلرله تعريضه اوغرايانلري مقابله ايتمش ، کندينجه حکمي و پرمشدي که

ادبياتمک ، کرک فلاسيق وسقولاستيق دوره . سينده ، کرک عصری و متجدد صفحه سينده داها چوق بديعه لر ياراتايله جک برچاغده ايکن حياته وداع ايدوب کيدن قيمتلي سيارله قارشيلاشيورزه وسيله دوشدو کجه بونلردن بحث ايتمکي ، ادبياتمکده کي موقع و تأثيرلريني آراشديرماغي پکده فائده سيز کورمه يورز کيمي موعود اچلاريله ټولن ، کيمي کيف واستبدادکي قرباني اولان بو کنجک ياشادق لري مدتجه ويردکاری اثرلري قيصاحه کوزدن کچيرمک ، اونلرک وقنسز ټولوملريله ، ادبياتمک نلر غائب ايتديکيني آکلماق ايچين جانلي برهر دليل تشکيل ايدور .

تجدد دوره سينده خاش برضربه تک قرباني اولان اسماعيل صفا ده ، داها کنديسيندن بويوک اثرلر بکله نيلاه جک بر چاغده غائب ايديلمش کنج بر شاعرين ايدی .

صفاي — اصلاً طربزونلي بر عايله به منسوب ايکن حجاز مکتوبچيلغنده بولونان و شاعرلکه دخي طابعمش اولان بهجت افنديک بو ذکي اوغلي اسماعيل صفا هجري (۱۲۸۳) ده مکده دوغوموشدی . اسلام عالمک حشرکاهي اولان بو حوالیده کچن چوجوقلني شاعرک حيات وحسياتي اوزه رينده دهرين و ديندارانه ازلهر بيراقشدر . « خاطره مقدسه » عنوانيله يازديني بير منظومه نيک شو :

بيرزمان بير صبي ايديم ياراماز ،

پر شطارت کولهر ، قوشار ، اوينار ؛

بير او يوتجاق ده کوردی دنيا ل ،

اوني بولدو ججه باشقا شي آراماز ؛

صانير ا کله نجه رعد ايله برقي

يوقدی عندينه حکمي ولوله تک ،

بشکک جنبشيله ، زلزله تک ،

بير آينکده نينيندن فرقي .

اوزمان ، بن ، اوهت بو شيمديکي بن

بويله ميدم !؟ ده کل اويم آنجاق

بير صبي ، بيرده کنج اولان ايکي بن ؛

صوگرا بيرگون ، ياشارسه پير اولاجاق !

آه آي مهد اقدسم کعبه !

آي کذرکاه عمر طفلانهم ،

يادی آي لرزه بخش اولان قلبه

مکه ! آي دلده مرتم لانهم !

ده ولرله قوافل حجاج ،

بدويلرله ، حيمه لر ، چولار ،

که سراپا سرا بدر کولار ،

که بوتون آب رحمته محتاج . . .

دييه دوام ايدن خاطرله لرله دولو ، حسله لرله ټورولو ليرک و اووقا تيف évocatif مصراعلريله بوتون بو تحسسلريني ، بوتون بو تهيجلريني بيزه چوجو ججه بير صفوتله ترنم ايدبيور .

باشلاديني کورولور . کنجک نظري استقباله چه وريلمشدر . استقبال افنده اوکجه لري (ره آليت) لر آذر . افقک بويوک برقمسي ، پرودوق تيف فانتازي دولدور يور . ده صوگرا ، بوفانتازي قسملري يريني تدريجاً شائيلره ترک ايدور .

کنجک حيات وشخصيت مفکوره لري فوق العاده بوکسک و کيزلي در . بو دوره کنجه ، حياتده موفق اولاميه جقي حسني ويرمک ، اوني اک انجه يرندن يارالامق در . بوساحه ده هر مانع ، اوني فنالغه ، صابا يولره سوروکلر . وقتيله پستالوجي نافذ نظريله : « انسان ابي در واييلکي ايستر . يالکز اويله بر حرکنده بولنورکن خوشنود قالمق ده ايستر . اگر چوجوق فنا ايسه ، مطلقا اوکا ، ابي اولاييله جکي يولده ، مانع احداث ايدلشدر » ديمشدي . پسقو آناليزک معتدل بر استقامتي ميدانه کتيرن (آفرده آدلر) بو خصوصده چوق شايان دقت مشاهده لرده بولمشدر : آشاغیده ده کيل ، بوقاریده اولق تمايلي ، حياتک اساسي تمايلي در . ايسته بو تمايل ، حيات پلانک چيرلسنده قوتلي بر سائق در . اگر بو تمايل ، دوغرو وطبيعي بولن يورويه رک غايه سنه ايريشرسه ، شخصيتک صحي بوکسه ليشي ميدانه کلش اولور . اگر بو تمايل آزيلرسه او زمان بو ، « غير شعوري » بر حاله مؤثر اولقده دوام ايدور . بونک نيجه سي دولامبا جلي يولردن کيديله رک بوقازي به چيمغه چالشمقدر . اسرار انگيز و فنا يولرده يوروينلرده اولدوغي کي . (سيرانهر) بو وسيله ايله دييورکه : محيطک تقدير سز لکنه اوغراق ، روحی قدرتي باشقه بر استقامنه ده حر ودها سربست بر يولده يورومکه سوق ايدور . کنديني صايديرمق تمايلي ، کنجی ديگر ساحه لره آتار . وياخود بو تمايل وقوت ، هجوم وهرشيئي رد وانکار ايدن تمايل شکلنده وياخود نيجه ده اولدوغي کي - انزواي سه ومک شکلنده کنديني کوستر .

بوتون بوروحي سائقلري بيلن صريلر ، کنجکک يا کلش يولرده بورومسک سبيلريني ده ابي آکلارلر . هر حاله اونوتوله مسي ايجاب ايدن پره نيپ شودر : نهرک طبيعي مجراسني طيقامق ، نهرک يتاغندن فيرلايه رق مدهش تحريبات ياعمسي موجب اوله بيلير و نهرطاشارکن نه کي ضرر لر يابه جقي سز دبر من .

درينلکارده واقع اولان هر شيک کيزلي طوتولسي بو دورک ايجاباتي در . کورولن شيلر : قوتلي مدافعه وعناد ، خصومت ، رد وانکار ، اسکي اعتقاد ومفکوره لردن ، سهويان انسانلردن ومحيطلردن بردن بره آيرلر . . . دره . بوتون بونلر ، ارضک مجهول درينلکارنده کي تحولاتک ، زلزله شکلنده کي خفيف تظاهراتي در . بوتظاهرلر آراسنده ديگر برانمودجي حرکتی (آدلر) حقل اوله رق شو شکلده قيد ايدبيور : « وضعيته حاکم اولق ايچون بويله حرکت ايتليم ! » بو حس ، بعض کنجکلرده او قدر قوتلدرکه « باشقه سنه پيره جکي آلي تصور ايتمکن متولد بر ذوق » ايله اتخاره قدر واريلر .

دوقتور

ضليل فکرت